

Kniha Moziho: Kniha 5 –	způsobeno, tím	bude stokrát tak
Zavrženíhodnost	nehumánnějším	nespravedlivou
útočné války	a trestuhodnějším čin je.	a mělo by následovat
Zavrženíhodnost	Všichni gentlemani	sto trestů smrti.
útočné války I.	z celého světa vědí,	Všichni gentlemani
Předpokládejme, že nějaký	že by měli zavrhnout	z celého světa vědí,
člověk vejde do sadu	tyto věci,	že by měli zavrhnout
druhého a ukradne mu	nazývají je hříšnými.	tyto věci,
broskve a švestky.	Ale když přijde	nazývají je hříšnými.
Jakmile se o tom veřejnost	na velké útoky států,	Ale když přijde na
dozví, odsoudí to;	nevědí, že by je	velkou nespravedlnost
Dostane-li se do	měli zavrhnout.	útoků na státy,
rukou vládních úřadů,	Naopak jim tleskají	nevědí, že by je
bude potrestán. Proč?	a nazývají je	měli zavrhnout.
Protože způsobuje újmu	spravedlivými.	Naopak jim tleskají
druhým, aby sám něco získal.	Může to být	a nazývají je
Čím větší utrpení je druhým	nazýváno věděním	spravedlivými.
způsobeno, tím	rozdílu mezi spravedlností	A skutečně si nejsou vědomi,
nehumánnějším	a nespravedlností?	že je to hříšné.
a trestuhodnějším čin je.	Vražda jednoho člověka	Proto zaznamenali
Zavraždit nevinného	je nazývána nespravedlností	své mínění, aby je
a svléknout jej	a vede k trestu smrti.	odkázali potomstvu.
z jeho šatů,	Dle tohoto argumentu	Pokud by věděli,
je ještě hříšnější,	by vražda deseti lidí	že je to hříšné,
než vejít do stáje druhého	byla desetkrát tak	proč by zaznamenávali
a zmocnit je jeho koní	nespravedlivou	své nesprávné mínění
a dobytka. Proč?	a mělo by následovat	jako odkaz potomstvu?
Protože to působí druhým	deset trestů smrti;	Pokud by nějaký muž
více utrpení;	vražda	při spatření
čím větší utrpení je druhým	stovky lidí	trochy černě řekl,

že vidí černou,
ale při spatření mnoha
černě by řekl, že vidí bílou,
pak bychom si měli myslet,
že nedokáže rozeznat,
černou od bílé.

Pokud by někdo
po ochutnání mírné hořkosti
řekl, že cítí hořkost,
ale po ochutnání silné
hořkosti by řekl, že cítí
sladkost, pak bychom
si měli myslet, že nedokáže
rozeznat hořké od sladkého.

Když je spácháno
malé bezpráví,
lidé vědí, že by
je měli odsoudit,
ale když je spácháno
tak velké bezpráví,
jako je útok na stát,
lidé nevědí,
že by je měli odsoudit.
Naopak je takovému
činu tleskáno
a je zván spravedlivým.

Může to být zváno
znalostí rozdílu
mezi správným
a špatným?

Proto víme,
že gentlemani z celého
světa jsou zmateni
při rozpoznávání
správného
od špatného.

Zavrženíhodnost útočné války II.

Mozi řekl:
Kéž by si dnešní vládcové
upřímně přáli být opatrnými
při odsuzování
a chvále,
soudní při odměňování
a trestání
umírnění ve vládnutí
a výkonu soudní moci.

Proto Mozi pravil:
Existuje staré přísloví,
které říká, že pokud
někdo není úspěšný
při dosahování svých plánů,
pak by měl předvídat
budoucnost na základě
minulosti a učit se
o vzdáleném z přítomnosti.
Když někdo takto plánuje,
může být inteligentním.
Nyní ohledně země,
která jde do války.

Pokud se tak má stát
v zimě, bude příliš chladno;
pokud se tak má stát
v létě, bude příliš horko.
K válce by tedy nemělo
dojít ani v zimě, ani v létě.
Pokud by k válce mělo
dojít zjara, lidé nebudou
moci zasít a pěstovat;
pokud by k válce mělo dojít
na podzim, lidé by nemohli
sklízet a sbírat plody.
Pokud by byli odvedeni
v těchto obdobích,
zemřel by bezpočet
lidí hladem,
zimou
a když armáda vyrazí,
rozláme se bezpočet
bambusových šípů, vlajek,
stanů, brnění, štítů,
jílců mečů –
nespočetné množství
se jich zláme, shnije
a už se nikdy nevrátí.
Oštěpy, kopí,
meče, dýky,
vozy, povozy –
nesčetné množství
se jich rozbije, shnije

a už se nikdy nevrátí.	vláda zbavuje	počítání na tisíce,
Bezpočetně koní	lidi jejich	než bude město o velikosti
a dobytka vyjde statných	příležitostí	třech li, nebo guo ze
a vrátí se vyhublých,	a prospěchu do tak	sedmi li, dobyto.
nebo se nevrátí vůbec.	značné míry?	Navíc, státy
Nespočetně lidí	To bylo zodpovězeno:	deseti tisíc vozů
zemře, protože	„Prahnu po slávě	mají nyní prázdná města,
jejich dodávky jídla	z vítězství a věcech,	která mohou být
budou zastaveny	které lze získat	počítána na tisíce,
a kvůli příliš dlouhým	z dobytého.	do nichž je možno
cestám nebudou moci	Proto to dělám.“	vstoupit bez dobývání,
být zásobeni.	Mozi řekl:	a rozloha jejich nabyté země
A nesčetně lidí	Ale když uvážíme	může být počítána
bude nemocných a zemře	vítězství jako takové,	na desetitisíce (mu),
kvůli neustálému nebezpečí,	není na něm nic užitečného.	které mohou být
nepřavidelnosti	Když uvážíme	obdělávány bez dobývání.
v přijímání potravy a pití	věci získané z dobývání,	Takže půdy je hojně,
a extrémům	nestačí ani na pokrytí ztrát.	ale lidí málo.
hladu a přejídání.	Nyní ohledně dobývání	Tedy, štvát lidi k smrti
Pak bude armáda	města o velikosti třech li,	a zvětšovat nebezpečí,
z větší části, nebo	nebo gua ze sedmi li –	kterého se obávají
zcela ztracena;	pokud by tyto mohly	jak nadřizení, tak podřizení,
v obojích případech	být získány bez použití	aby bylo dobyto prázdné
budou čísla nespočetná.	zbraní, nebo maření životů,	město – to znamená
A to znamená, že	bylo by to v pořádku.	vzdát se potřebného
duchové ztratí	Ale (ve skutečnosti)	a cenit si toho, čeho
své uctívače,	zabití se musejí počítat	je již hojnost.
a množství těchto bude	na desetitisíce,	Takové jednání
také nesčetné.	vdovy a sirotci	není v souladu
Proč pak tedy	musejí být	se zájmy země.

Ti, kteří se snaží vychvalovat útočné války by řekli: „Na jihu jsou lordi států Jing a Yue, a na severu jsou lordi států Qi a Jin. Když se ujali moci nad svými státy, jejich velikost byla okolo sta čtverečních li, a měly jen pár desítek tisíc obyvatel. Prostřednictvím válek a útoků se jejich rozloha zvýšila na několik tisíc čtverečních li a množství lidí na několik milionů. Proto by tedy neměly být ofenzivní války zavrhovány.“ Mozi pravil: Čtyři z pěti států mohly sklidit svůj prospěch, ale stále to není jednání v souladu s Tao. Je to jako s lékařem, který dává léky pacientům.	Pokud by měl lékař dát nemocným celého světa jeden lék, pak by mezi deseti tisíci těch, kdo si jej vzali, mohlo být čtyři či pět tisíc, kterým by prospěl, přesto však nemůžeme říci, že je to univerzální (obecně prospěšný) lék. Proto jej poslušný syn nedá svému rodiči a věrný ministr jej nedá svému králi. Poté, co bylo za dávných časů rozděleno císařství na jednotlivé státy, velmi mnoho z nich bylo zahubeno následkem útoků – o starších případech víme z doslechu a novější případy jsme viděli na vlastní oči. Jak víme, že tomu tak je? Na východě ležel stát Ju. Byl to malý stát obklopený velkými státy. Neprojevoval úctu a poslušnost velkým státům a tyto jej proto	neměly v oblibě. Takže na východě si Yue odříznul a přivlastnil území silou, a ze západu pohltil stát Qi celý zbytek. A bylo to následkem útočných válek, že stát Ju zaniknul mezi dvěma státy. A rovněž z důvodu útočné války na jihu zanikly státy Chen a Cai pod náporu Wu a Yue. A také zapříčiněním útočných válek zmizel na severu stát Bu Tu He, mezi Yan, Dai, Hu a Mo. Pročež, Mozi pravil: Pokud dnešní vládcové skutečně touží po zisku a odvrácení ztráty, pokud touží po bezpečí a odvrácení nebezpečí, nemohou jinak, než zavrhnout útočné války. Ti, kteří se snaží vychvalovat útočné války, by řekli:
--	---	---

„Tyto státy zanikly, protože nedokázaly shromáždit a zaměstnat své davy. Já dokážu shromáždit a zaměstnat své davy a vést s nimi válku; kdo se pak odváží nepodřídít se?“ Mozi pravil: Možná jsi schopný shromáždit a zaměstnat své davy, ale můžeš se srovnávat s prastarým He Luem ze státu Wu? He Lu z Wu (okolo 510 př.n.l.) v dávných dobách cvičil své vojáky sedm let. Ve zbroji a se zbraněmi v rukou mohli pokrýt tři sta li (za dne) než se utábořili (na noc). Míjejíc Zhulin vynořili se v úzkém Průsmyku z Min. Vešli do bitvy	(se státem Chu) u Boju. Po podrobení Chu, přijal He Lu ke slyšení Songa a Lua. Za časů Fu Chaie zaútočil na Qi na severu, utábořil se při řece Wen, bojoval u Ai Lingu a drtivě porazil Qi a u hory Tai je přinutil ke spolupráci. Na východě zaútočil na Yue, překračujíc Tři řeky a Pět jezer, a u Guji vymohl spolupráci. Žádný z devíti kmenů se neodvážil projevit neúctu. Avšak když dorazil domů, neodměnil sirotky a nic nedal ani bezpočtu sedláků. Závisel na své vlastní moci, měl škodolibou radost ze svého úspěchu, vychvaloval vlastní chytrost a zanedbával instruování a trénování svých lidí. Nechal stavět	Monument Gusu, který nebyl dokončen ani za sedm let. Tou dobou již byli lidé z Wu unavení a sklíčení. Pozorujíc neshody mezi nadřizenými a podřizenými ve Wu, Goujian z Yue shromáždil své davy aby se pomstil. Pronikl do jeho kua na severu, odstranil jeho královskou loď a obklíčil jeho palác. A tak zahynul Wu. Před časem měl Jin šest ministrů a Zhibo (okolo 455 př.n.l.) byl nejmocnější. Hloubal nad obrovskou rozlohou své země a ohromným množstvím svého lidu a přál si zaútočit na lenní pány, aby jeho odvážné jméno nabylo rychle věhlasu skrze válku a bitvu.
--	--	--

A tak vybral své statečné válečníky, připravil svou loď a jízdni síly. Zaútočil na rod Zhongxinga a zmocnil se jej. To mu ukázalo, že jeho plány byly uspokojujivé. Pak zaútočil na Fana a naprosto jej porazil. Tak začlenil tři rodiny do jedné. Nezastavil se ani tam, nýbrž obklíčil ministra Xianga ze Zhao u Jinyangu. Tou dobou se Han a Wei sešli a uvažovali, rozmlouvajíc: „Staré přísloví říká: „Když jsou odstraněny rty, zuby se stanou chladnými.“ Pokud rod Zhao zemře ráno my jej budeme večer následovat; pokud rod Zhao zemře večer my jej budeme následovat ráno. Poeta zpívá:	„Pokud ryba nebude konat dokud je ve vodě, co bude moci dělat když už bude na souši?“ Proto tři ministři pracovali spojenými silami a jednotnou myslí, otevírali průchody a vypalovali cesty, nasazovali brnění a burcovali válečníky. Han a Wei z vnějšku a Zhao zevnitř, bojovali proti Zhibovi a zcela jej porazili. Proto Mozi pravil: Staré přísloví říká: „Vznešený člověk, aby spatřil svůj obraz, by nešel k vodě, nýbrž k člověku. Ve vodě jako zrcadle, může vidět jen svoji tvář; v člověku jako zrcadle může předvídat štěstí nebo smůlu.“ Poučili se ti, kdo mají útočné války za prospěšné	ze Zhibova příběhu? Je jednoduše zřejmé že odpověď není příznivá, nýbrž nepříznivá.
--	---	--